
מדור טכנולוגיה ואינטרנט

Author(s): נעמי גפן and מעין כץ

Source: *IJOT: The Israeli Journal of Occupational Therapy* / כתב עת ישראלי לריפוי גיליון מיוחד בנושא גריאטריה, מוקדש לזכרה של ד"ר נורית וינבלט ז"ל (אוגוסט - נובמבר 2010), pp. H258-H262
כרך 19, חוברת 3/4, Special Issue on Geriatrics: In memory of Dr. Nurit Weinblatt / כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק, אוגוסט - נובמבר 2010, כרך 19, חוברת 3/4, Special Issue on Geriatrics: In memory of Dr. Nurit Weinblatt / מוקדש לזכרה של ד"ר נורית וינבלט ז"ל (אוגוסט - נובמבר 2010), pp. H258-H262

Published by: Israeli Society of Occupational Therapy / העמותה הישראלית לריפוי בעיסוק

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/23470036>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

JSTOR

is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *IJOT: The Israeli Journal of Occupational Therapy* / כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק

מדורים

מדור טכנולוגיה ואינטרנט

נעמי גפן

עורכת:

לפני פחות מעשרים שנה התחבטה קהילת המרפאים בעיסוק המצומצמת שעבדה עם האוכלוסייה הגריאטרית אם אפשר לשלב מחשב כאמצעי טיפול לקשישים. דרך ארוכה עברה מאז – שיעור הקשישים הלך ועלה, מסגרות טיפול גריאטריות חדשות נפתחו וקהילת המרפאים בעיסוק העובדים במוסדות אלה גדלה משנה לשנה. המחשב היה מזמן לאמצעי אבחון טיפול והפעלה לקשישים. היום בשנת 2010 מצויים בשוק מוצרים ממוחשבים המאפשרים הערכה וטיפול במרכיבים המוטוריים והקוגניטיביים והשילוב ביניהם.

www.meditouch.co.il – HAND TUTOR

מערכת HandTutor היא המערכת המתקדמת ביותר שפותחה למטרות שיקומיות לכף היד. המערכת כוללת כפפה ארגונומית ונוחה מאוד לשימוש ותוכנה מקצועית וידידותית להערכה, טיפול ומעקב בתהליך השיקום. התוכנה מאפשרת הערכה אובייקטיבית וכמותית של המרכיבים הקינמטיים כגון טווחי התנועה, מהירות התנועה ודיוק התנועה של אצבעות ושורש כף היד וכמו כן ביצוע תרגילים אקטיביים בהתאם ליכולות המטופל באופן פרטני. סדרת תרגילים שיקומיים יחד עם משוב תנועתי פותחו בצורה של משחקים מאתגרים ומגוונים להגברת המוטיבציה של המטופל לאורך כל תהליך השיקום. למערכת יכולת תיעוד והשוואה המאפשרת מעקב אחר התקדמות המטופל. הטכנולוגיה המתקדמת שפותחה מאפשרת נוחות שימוש מרבית ודרגת תקפות ואמינות גבוהה לשימוש ביתי, מוסדי ואף מחקרי בתחום השיקום הנירולוגי והאורתופדי. המערכת כוללת כמה גדלים של כפפות ארגונומיות החל מילדים מגיל 4 עד מבוגרים. התוכנה השיקומית של המערכת מאפשרת שימוש רבגוני כגון: עמדת טיפול עצמאי, כמה עמדות טיפול המבוססות על שרת ואף שיקום מרחוק מבוסס תקשורת אינטרנט במקרים של טיפול ביתי. יש אפשרות לשכור את התוכנה ואת הכפפה לניסיון לפני רכישה. המערכת פותחה ונחקרה בארץ במסגרת תכנית המימון של המדען הראשי של ישראל על ידי צוות מקצועי בתחום השיקום וההנדסה ומאושרת לשימוש בידי ה-FDA, CE ומשרד הבריאות בישראל.

כתב נתן ישראלי לריפוי בעיסוק, אוגוסט – נובמבר 2010, 19 (3-4)

בשנים האחרונות השימוש במציאות מדומה (Virtual Reality) הולך ומתרחב בשיקום הגריאטרי ובמוסדות סיעודיים כאחד. השימוש נעשה בעיקר במוצרי מדף ידעיים ביותר שאינם מיועדים באופן ייחודי לצרכים טיפוליים.

<http://www.rehabtech.co.il> – See Me

מערכת חדשה, פיתוח ישראלי-פולני, של מציאות מדומה. מערכת זו היא פיתוח ייעודי להערכה, לטיפול ולמחקר.

המערכת משתמשת במחשב נייד או נייד בתוספת מצלמת אינטרנט. המערכת פועלת בתצוגה כפולה עם מסך מחשב ומסך טלוויזיה גדול. במסך המחשב המטפל יכול לבצע את השינויים וההתאמות ליכולת המטופל בזמן אמת. המטופל רואה את עצמו על מסך טלוויזיה רחב באינטראקציה עם הסיפור הווירטואלי בזמן אמת. אין צורך בסמנים, בחוטים או ברקע מונוכרומטי.

See Me כוללת 3 משחקי חימום להכרת המערכת ועוד 6 משחקים ברמות קושי שונות שאפשר לנהל לגביהם תיעוד של תוצאות התרגול. בכל מטלה יש למטפל אפשרות שליטה מלאה על פרמטרים רבים כמו: מהירות הופעת הגירויים, קצב, מאיזה כיוון יגיעו הגירויים וכמות הגירויים. אפשר להתאים את המשחק לצורכי ההתערבות הטיפולית. כך לדוגמה במטופל עם הזנחת צד יסיט המטפל את הגירויים בכיוון הרצוי.

אפשר לשנות את דרישות המשחק בעת השימוש בו, מטפל שבמהלך הטיפול נוכח שהמטלה קלה או קשה מדי למטופל יכול לשנות את דרישות המשחק בלי להפסיק את רצף הפעילות של המטופל.

המערכת משתמשת באלגוריתמים מתקדמים לזיהוי תנועה ומיקום כך שאפשר לבודד את האבר המבצע את התנועה ולקבל תוצאות מדויקות על יכולת המטופל. מערכת See Me אוספת מידע על אודות התקדמות המטופל במדדים כגון: זמן תגובה/זמן תנועה, דיוק התנועה, טווחי תנועה. התוכנה מנתחת את הנתונים ואת שיעור ההצלחה. יש אפשרות לנתח את רמות הביצוע של המטופל ולעמוד על עיפות או אובדן ריכוז. המטפל מחליט אם לשמור את התוצאות לתיעוד, וכן יכול לקבוע מתי לבצע הערכה מחודשת ובעזרת מאגר הנתונים, המערכת תשווה את התוצאות בהתאם. המערכת הזאת מאפשרת פלט ממוחשב של הדוחות ואפשר להדפיסו בחתכים שונים לבחירת המטפל. המערכת מתאימה להפעלה בכל חדר.

MindFit - 50+

חדר הכושר למוח נהיה לאחרונה מושג השגור בפי כול. מבוגרים בטווח גילאים רחב מאוד נעזרים במחשב לאימון קוגניטיבי למטרות שימור ושיפור היכולות הקוגניטיביות שלהם. תוכנת מיינדפיט, פיתוח כחול לבן, פותחה בחברת קוגניפיט הישראלית.

כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק, אוגוסט - נובמבר 2010, 19 (3-4)

מדורים

תוכנה זו מאפשרת הערכה מעמיקה לגבי יכולות קוגניטיביות ותפקודים אקזקיוטיביים, ועוזרת במיוחד לאנשים עם חשד לירידה קוגניטיבית קלה. MindFit 50+ היא למעשה "חדר כושר למוח". התוכנה מזהה את יכולותיו של המשתמש ובונה בשבילו תכנית אימונים קוגניטיביים ייחודית. התוכנה נמכרת ליחידים ולמוסדות.

פיתוחים של מילב"ת www.milbat.org.il

אופטי- מיוזיק

מערכת נגינה המורכבת מקרני אור מסך ומחשב. הנגינה מבוצעת על ידי שבירת קרני אור צבעוניות בתנועה שיוצרת תגובה חזותית או צלילית. המערכת מאפשרת לאנשים מוגבלים עד מאוד בעלי יכולת תנועה מוגבלת ביותר לחוות תחושה של שליטה והפעלה על ידי שימוש בתנועה מזערית ביותר של אחד מאברי הגוף (תנועה של אצבע, ראש, כף רגל). יש אפשרות להוסיף למערכת קולות ותמונות בהתאם לאוכלוסיית המשתמשים.

אורגן צלילים חשמלי

אורגן מיוחד בעל מתגים גדולים המאפשר חוויית נגינה בשימוש בתנועות גסות בלבד. האורגן פותח על ידי מילב"ת ומאפשר נגינה בעזרת תווים שמיוצגים בצבעים ובמספרים. בחוברת התווים מנגינות של שירי חגים, שירי עם, שירי נוסטלגיים וגם שירי ילדים. האורגן מתכוונן ומתאים לאדם היושב בכיסא גלגלים.

הפעלת שלט

לקשישים רבים הטלוויזיה משמשת מוקד מרכזי בחיים. במילב"ת פותח אמצעי לתפעול שלט הטלוויזיה באמצעות מתגים המתאים לאנשים שיש להם קשיים בהפעלת האצבעות, רעד בידיים ו/או ירידה בראייה. מתאים לשימוש בבית ובמוסדות.

שימוש במקלדת

לקשישים בעלי רעד בידיים ו/או בעיות פרקים קשה לעתים להשתמש במקלדת המחשב בלי ללחוץ על כמה מקשים בו זמנית. מגן למקלדת המחשב שפותח במילב"ת הוא פתרון מצוין לקושי הזה.

גלאי נפח למניעת נפילה

קשישים הקמים בלילה ממיטתם מצויים לא אחת בסכנת נפילה וחבלה. מתנדבי מילב"ת יצרו אמצעי להתרעה בתוך הבית. גלאי נפח שעבר התאמה כך שנשאר חריץ צר של כחצי סנטימטר, חובר לפעמון. את גלי הנפח מציבים על יד המיטה או הכורסה. ברגע שתנועת יד או רגל של המטופל חוצה את הקרן, הפעמון מצלצל בחדר אחר עד טווח של 30 מטר. הצלצול מאפשר למלווה להגיע למטופל ולהבטיח קימה מבוקרת.

כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק, אוגוסט - נובמבר 2010, 19 (3-4)

"סביון" – ערכת תכנות חדשנית עתירת גירויים – חברת מלב"ב
 ערכת תכנות שפותחה בידי מרפאה בעיסוק בייחוד לאוכלוסייה הקשישה שסובלת מירידה בזיכרון. הערכה כוללת מגוון גירויים שמתאימים לאוכלוסייה זו מבחינת תוכן, נגישות, כיתוב וצבעים. אפשר לבחור תרגילי חשבון, תרגול זיכרון, תרגול מילים, תרגילי צורות. התוכנה היא בעברית ובאנגלית.
 לפרטים אפשר לפנות למלב"ב - 02-6666198.

מרכזי ההשאלה של יד שרה

שירות של השאלת ציוד הוא מן השירותים המרכזיים של ארגון יד שרה. כל אדם יכול לפנות למרכז ההשאלה ולהשאיל ציוד לתקופה של 3 חודשים בתמורה לפיקדון לציוד. אפשר להגיע למרכז באופן עצמאי, או עם הפניה של מטפל ולקבל את הציוד המתאים. מצויים מרכזי השאלה בפריסה ארצית – ובצמוד לחלק מהם מצוי מרכז תצוגה עם אנשי מקצוע שיכולים להדריך את האדם או את משפחתו בשימוש של האביזר.

http://www.yadsarah.org.il/index.php?option=com_sobi2&sobi2Task=sobi2Details&sobi2Id=1&Itemid=31&lang=he
 טל- 02-6444444 או בכל רחבי הארץ.

סיור וירטואלי של מרכזי התצוגה של יד שרה

ביד שרה יש מרכזי תצוגה של אביזרי עזר. אפשר לסייר בהם באופן וירטואלי ולהתרשם מן האביזרים השונים והשימוש בהם, בסביבות שונות, כגון מטבח ושירותים. הסיור הווירטואלי יכול לעזור לאדם למקד את קשייו ולהגיע מוכן למרכז התצוגה.

http://www.tourwise.co.il/virtualTours/?tour=484_HE

מרכז "דעת" של יד שרה

המרכז מאוּש בידי מתנדבים – רופאים, אחיות, מטפלים פרה-רפואיים, מידענים ועוד. המרכז מספק מידע על מחלות שונות ועל דרכי טיפול במטרה לעזור לאדם ולמשפחתו להתמודד עם מצבו הבריאותי. השירות ניתן בחינם. במקום יש ספרייה רחבה והוא מקושר לאתרי אינטרנט רבים ברחבי העולם. אפשר לקבל תשובות ספציפיות לשאלות בעניין ספרות מקצועית.

http://www.yadsarah.org.il/index.php?option=com_sobi2&sobi2Task=sobi2Details&sobi2Id=7&Itemid=31&lang=he
 בירושלים - 02-644500
 בראשון לציון - 039543349

מדורים

אשל נט

אשל נט הוא אתר האינטרנט של האגודה לפיתוח ותכנון שירותים למען הזקן בישראל. יש בו ריכוז מידע שיכול לשמש אנשי מקצוע, חוקרים, קשישים ומשפחותיהם. תחומי המידע הם: תכניות אשל, מאגר מידע ארצי על שירותים לקשישים, מאגר מידע על זכויות, מאגר מידע על קורסים ולימודים בנושאי זיקנה. אפשר למצוא מידע על אודות אירועים, כנסים, חדשות וקישורים לאתרי אינטרנט רלוונטיים.

<http://www.eshelnet.org.il>

ask SARA

אתר אינטרנט של Disabled Living Foundation (DLF) הבריטי. המידע באתר מחולק לפי תחומי החיים והוא אינטראקטיבי. לאחר בחירת הנושא, האתר מציג לגולש שאלות של כן ולא ועל פי התשובות מתקבלת רשימת המלצות לציוד מתאים, הפניה לגורם טיפולי ועוד. האתר מלווה בתמונות רבות המדגימות את הבעיות ואת הפתרונות. האתר הוא באנגלית.

<http://www.asksara.org.uk>

נכתב על ידי:

מעין כץ, MSc, OT, סגנית מנהלת השרות הארצי לריפוי בעיסוק, משרד הבריאות.
maayan.katz@moh.health.gov.il

בשיתוף עם עורכת מדור:

נעמי גפן, MPA, MsOT, ראש ענף ריפוי בעיסוק ומנהלת קשרי חוץ וקידום
naomi@alyn.org אלן.

כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק, אוגוסט - נובמבר 2010, 19 (3-4)